

Pidä Saaristo Siistinä ry:n toimintasuunnitelma 2023

1. Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti

Pidä Saaristo Siistinä ry on valtakunnallinen ympäristöjärjestö, joka edistää konkreettisin teoin meri- ja järviuonnon hyvinvointia. PSS ry:n tavoitteena on luoda edellytykset kestäväälle vesillä liikkumiselle ja luoda yksilölle mahdollisuudet toimia ympäristön kannalta oikein ja vastuullisesti.

PSS ry vaikuttaa myönteisesti vesistöjen tilaan myös monipuolisella tutkimus- ja ympäristökasvatustoiminnalla. Ympäristökasvatuksella halutaan muuttaa sekä ihmisten ajattelua että käyttäytymismalleja. Kansallisen ja kansainvälisen hanke- ja projektityön tavoitteena on, että vastuulliset ja ympäristön kannalta parhaat toimintatavat ovat luonnollinen osa vesistömatkailua.

PSS ry:n toiminnan painopisteet:

- konkreettinen ympäristöhuoltotyö saaristossa ja järvillä
- ympäristöviestintä
- ympäristöprojektit

Visio

Haluamme, että jokainen voi nauttia ja virkistyä Suomen vesistöjen äärellä tulevaisuudessakin.

Olemme maamme johtava kestävä vesistömatkailun asiantuntija, mahdollistaja ja kehittäjä.

Olemme arvostettuja merellä ja sisävesillä.

Toteutamme käytännön ympäristötekoja ja johdamme ympäristötyötä alueilla, joissa ihmisen vaikutus vesistöihin on nähtävissä.

Arvot

Ratkaisukeskeinen – Kun havaitsemme ongelman, etsimme siihen ratkaisun.

Edistyksellinen ja rohkea – Olemme kehityksen suunnannäyttäjä.

Ennaltaehkäisevä – Työmme kautta ehkäisemme ympäristöhaittojen syntymistä.

Vastuullinen – Huolehdimme jäsenistämme, toimintaympäristöstämme, työntekijöistämme, yhteistyökumppaneistamme ja tukijoistamme.

Strategiset tavoitteet

Yhdistyksellä on selkeä rooli suomalaisessa yhteiskunnassa vesiympäristöön ja vesistömatkailuun liittyvissä kysymyksissä | Yhdistys on edelläkävijä saaristoalueiden jätehuollossa ja jätevesien käsittelyssä sekä ravinteiden ja materiaalien talteenotossa ja kierrättämisessä.

Yhdistyksen jäsenmäärän kasvattaminen ja rahoituspohjan laajentaminen | Yhdistyksen potentiaaliset jäsenet tavoitetaan ja yhdistyksen monipuolinen tukeminen mahdollistetaan. Yhdistyksen asiantuntijuuden ja osaamisen tuotteistaminen.

Projektien kautta kerätään tarpeellista tietoa ja kehitetään vesiympäristön kannalta kestäviä toimintamalleja | Monipuolisten projektien kautta pystytään rahoittamaan kokeiluja ja innovaatioita, joiden avulla voidaan sekä kehittää että terävöittää yhdistyksen tekemää työtä. Yhdistys tuottaa ympäristökasvatusta tukevia toimintamalleja ja tuo suomalaiseen yhteiskuntaan ympäristön kannalta hyviä toimintatapoja ja tarvittavaa tietoa.

1.2 Hallinto

PSS ry:n päätoimipiste on Turussa, jossa suurin osa hallinnosta myös sijaitsee. Järvi-Suomen toimisto sijaitsee Savonlinnassa. PSS ry:n työtä ohjaa vuosikokouksen valitsema hallitus, jonka päätösten toteuttamisesta vastaa toiminnanjohtaja. Hallitus kokoontuu toimintavuotensa aikana vähintään neljä, mutta useimmiten 8-10 kertaa. Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Jäsenet voivat osallistua yhdistyksen kokouksiin myös etäyhteyksillä.

1.3 Henkilöstö

Yhdistyksessä on toimintakauden aikana työsuhteessa kolmisenkymmentä henkilöä. Tehtävät vaihtelevat toimistotyöstä vesillä ja rannoilla tehtävään konkreettiseen ympäristöhuoltotyöhön sekä monipuolisiin projekteihin liittyviin tehtäviin. Kohtelemme henkilöstöämme tasapuolisesti ja reilusti. Panostamme työhyvinvointiin ja työssä viihtyvyyteen. Tuemme henkilöstömme kouluttautumista ja kehittymistä työssään. Henkilöstöllä on laajat työterveyspalvelut sekä kulttuuri- ja liikuntaetu.

1.4 Pääteemat vuodelle 2023

Kalusto kuntoon Pohjanlahti

- Pohjanlahden huoltoalus M/S Roope-Botnia on korvattava lähivuosina uudella aluksella. Vuonna 2023 jatketaan rahoituksen keräämistä ja rahoitusmahdollisuuksien selvittämistä sekä yhteistyökumppaniverkoston rakentamista.

Ympäristökasvatus

- Vuonna 2023 vietämme Siisti Biitsi -ohjelman 10-vuotisjuhlavuotta. Panostamme lasten ja nuorten ympäristökasvatukseen Siisti Biitsi -kummikouluohjelmamme kautta. Tuotamme satamiin yhteistä ympäristömateriaalia Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n kanssa. Kehitämme ympäristöneuvontaa ja -kasvatusta sosiaalisen median kanavissa.

Pidämme henkilöstämme huolta

- Kirkastamme henkilöstömme vastualueet ja toimenkuvat ja kehitämme varahenkilöjärjestelmää esimerkiksi alustyöskentelyssä. Kartoitamme koulutustarpeita ja pidämme työhyvinvoinnista ja -turvallisuudesta huolta.

Kohtaamiset ja asiakkaiden hallinta

- Vuoden 2022 aikana hankitun CRM-järjestelmän avulla voimme kehittää asiakaspolkua, viestintää ja kohtauksia jäsenistön kanssa.

Vaikuttaminen ja asiantuntijuus

- Järvi-Suomessa järjestetään workshop-tyyppisiä info- ja koulutustilaisuuksia kunnille biosidiasetuksesta ja merenhoidon ympäristönsuojelulaista.

Yhdistyksen toiminnan käynnistäminen Ahvenanmaalla

- Ahvenanmaalle palkataan paikallinen henkilö luomaan ja kehittämään yhteistyömahdollisuuksia. Tavoitteena on erityisesti rantarokaseurannan kehittäminen, Siisti Biitsi -kummikouluohjelman lanseeraaminen paikallisissa kouluissa, Roope-satamaohjelman vieminen sinne sekä yritysyhteistyön kehittäminen paikallisesti.

2. Ympäristöhuoltotyö

PSS ry:n ympäristöhuoltotyö on konkreettista työtä saaristossa ja järvillä. Monipuoliseen työhön kuuluu noin 200 Roope-palvelupisteen huolto ja ylläpito. Roope-pisteissä PSS ry tarjoaa yhdessä kohteiden hallinnoijien kanssa vesilläliikkuville palveluita, jotka edistävät kestävä ja vastuullista vesistömatkailua. Palveluihin kuuluu muun muassa jätepisteitä, astianpesupaikkoja, kelluvia käymäläjätteen imutyhjennysasemia, tulipaikkoja, laitureita ja rantautumispaikkoja sekä saunoja.

Roope-palvelut edesauttavat vesiympäristömme puhtautta ja roskattomuutta sekä vähentävät rehevöitymistä. Roope-palvelupisteet on sijoitettu vesistömatkailun kannalta keskeisiin kohteisiin 1970-luvun alusta lähtien.

PSS ry:n ympäristöhuollon toiminta-alueet ovat Saaristomeri, Pohjanlahti, Itäinen Suomenlahti, Pirkanmaa, Saimaa ja Päijänne.

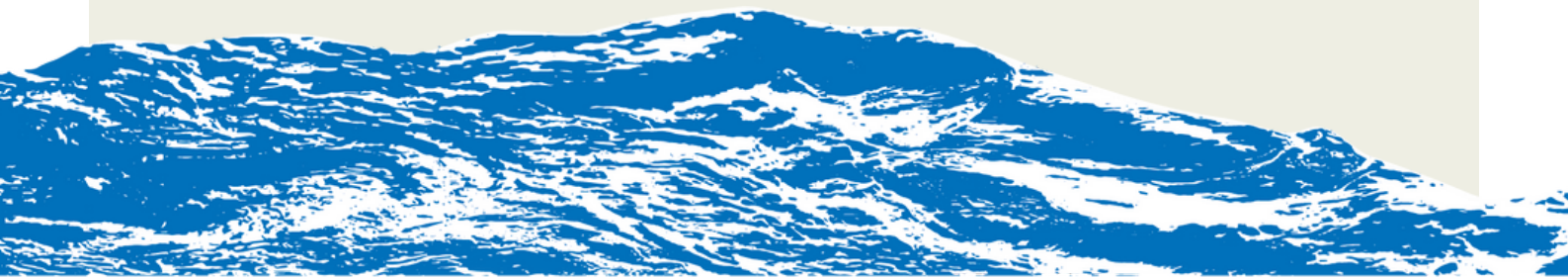
2.1 Saaristomeri

PSS ry:n Saaristomeren toiminta-alueella on 37 Roope-pistettä ja 13 kelluvaa imutyhjennysasemaa. Jätepisteissä kerätään polttokelpoista jätettä, metallia, lasia sekä vaihtelevasti paperia, muovia ja biojätettä. Kaikki jätepisteet ovat yhteisiä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) kanssa ja niitä käyttävät veneilijöiden ja retkeilijöiden lisäksi myös saarten vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat. Muita palveluita Roope-pisteissä ovat kuivakäymälät, muutamat astianpesupaikat sekä jäsen sauna ja grillikatko Trunsössä. Alueen huoltoalue on M/S Roope ja sen kotisatama sijaitsee toiminta-alueen sydämessä Käldingen kalasatamassa Nauvossa.

Toiminta-alueen jätemäärät ovat suuret, ja alueen kehittämisessä tähdätäänkin jätteiden kuljetuksen optimointiin ja siihen, että myös saarikohteissa voitaisiin tehokkaasti lajitella eri jätejakeita. Kuivakäymälöiden käyttöaste on korkea lomakuukausien aikana, ja PSS ry etsii aktiivisesti ratkaisuja kapasiteetin parantamiseen sekä käymäläjätteen kompostoinnin tehostamiseen syntypaikalla. Myös veneiden käymäläjätevesiä syntyy alueella huomattavan paljon ja PSS ry:n lakisääteisiä palveluja täydentävät imutyhjennysasemat ovat Saaristomeren ravinnekuorman vähentämisen kannalta erittäin tärkeitä.

Saaristomeren toiminta-alueen päätavoitteet vuodelle 2023

- Jatkamme kuivakäymälöiden jatkokompostointimahdollisuuksien kehittämistä kohteissa.
- Vaihdamme vanhoja kuivakäymäläästioita uudempiin ja paremmin toimiviin.
- Selvitämme uusia sijoituskohteita kelluville imutyhjennyslaitteille.
- Yhdistyksen omistaman Nuottatuvan vuokraustoiminta Trunsössä jatkuu entisellään. Saaren luontopolkua ja jäsen saunaa kunnostetaan.
- Kesällä järjestämme Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) kanssa erilliskeräyksen, jossa otetaan veloitus vastaan muun muassa metalli- ja sähkö- ja elektroniikkaromua sekä vaarallisia jätteitä ja maksusta rakennusjätettä. Käytöstä poistettujen veneiden keräys jatkuu ja materiaalin kierrätysmahdollisuuksia selvitetään yhteistyössä LSJH:n kanssa.
- Selvitämme uuden Roope-palvelupisteen sijoittamista Björkön pohjoispuolelle yhteistyössä LSJH:n kanssa
- M/S Roopen kotisatama sijaitsee Nauvon Käldingen kalasatamassa. Jatkamme varikkoalueen kehittämistä vastaamaan toimintamme tarpeisiin ja optimoimme maantiekuljetuslogistiikkaa. Kehitämme kuivakäymäläjätteen jälkikompostointiratkaisuja paremmin pieniin saarikohteisiin sopiviksi mahdollisesti sitä kotisatamassa pilotoiden. Jatkamme aurinkoenergian hyödyntämismahdollisuuksien selvittämistä sekä M/S Roopella että kotisatamassa Käldingessä ja myös Trunsön saaritukikohdassa.
- Tutkimme mahdollisuuksia septilietteen käsittelyyn mahdollisimman lähellä syntypistettä.
- Päivitämme Roope-palvelupisteiden sopimukset yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Kehitämme raportointijärjestelmiä jätteiden eri kuljetusvaiheiden välillä.

2.2 Pohjanlahti

Pohjanlahden toiminta-alue ulottuu Perämeren pohjukassa sijaitsevasta lin Röytästä Kristiinankaupunkiin. Huollettavia Roope-pisteitä alueella on 30 sekä yksi kelluva imutyhjennysasema. Alueen huoltoalus on Roope-Saimaa II. Lisäksi erilliset huoltohenkilöt hoitavat Roope-palvelupisteet Kristiinankaupungissa, Gåshällanissa, Maksamaalla, Uudessakaarlepyyssä ja lin Röytässä.

Pohjanlahden alueen päätavoitteet vuodelle 2023

- Käynnistämme varainhankinnan uuden huoltoaluksen hankkimiseksi Pohjanlahdelle
- Alueelle haetaan varainhankinnasta ja yhteistyökumppanuuksista vastaava henkilö.
- Jatkamme muovin ja biojätteen keräystä yhteistyössä Stormossenin ja Ekoroskin kanssa.
- Kehitämme alushenkilöstön varamiesjärjestelmää.
- Kesällä toteutetaan romunkeräys yhdessä Stormossenin kanssa.
- Kunnostamme Lars Björkaskärin saunan ja rakennamme retkisataman esteetöntä lankonkia. Lisäksi kunnostamme muita kohteita (esim. Rummelgrundet)
- Kehitämme yhteistyötä Solruttenin ja Metsähallituksen kanssa.
- Kehitämme Tankarin toimintoja yhdessä Kokkolan kaupungin kanssa.

Järvi-Suomen toiminta-alue

Saimaalla ja Päijänteellä PSS ry ylläpitää pääosin Saimaan Virkistysalueyhdistyksen, Etelä-Karjalan virkistysalue-säätiön ja Päijänteen virkistysalueyhdistyksen sekä kuntien omistamia retkisatamia. Huollettavia kohteita alueilla on yhteensä noin 140. PSS ry:n työ retkisatamissa on monipuolista. Yhdistys vastaa retkisatamien rakenteiden korjauksista ja uudisrakentamisesta, jätehuollosta, kuivakäymälöistä, saunojen huollosta, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta.

Päätavoitteet vuodelle 2023

- Veneseurayhteistyötä jatketaan ja kehitetään Järvi-Suomessa. Järjestetään käyntejä/esityksiä veneseurojen kokoontumisiin.
- Kuntien, kaupunkien, virkistysalueyhdistysten ja –säätiön kanssa tehtyä yhteistyötä jatketaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.
- Roope-satamaohjelmaa edistetään Järvi-Suomessa. Tavoitteena saada uusia satamia lisää.
- Saarimökkiläisten on mahdollista tilata huoltoaluksilta maksullisia kuljetuspalvelua.
- Viestinnällä korostetaan yhdistyksen roolia vesistöretkeilyyn ja –matkailun edistäjänä sekä lisätään alueellista ympäristötietoutta vesilläliikkujien keskuudessa, viestii käynnissä olevista hankkeista ja projekteista, tehostaa jäsenhankintaa ja edistää yhdistyksen valtakunnallisia kampanjoita ml. kuukausilahjoituskampanja ja Siisti Biitsi-rantojen siivousohjelma.
- Rantaroskaseurantaa toteutetaan Jyväskylässä ja Savonlinnassa.

Järvi-Suomen alueella vahvistetaan hanketoimintaa. Käynnissä ja suunnitteilla olevat hankkeet 2023:

- Vuonna 2021 toteutetun Saimaan retkisatamien kunnostuksen ja perusparannuksen valmisteluhankkeen jälkeen on jätetty hankehakemus "Hyvinvointia Saimaalta- retkisatamien kunnostushanke 2022–2024", päätöstä ei ole vielä (marraskuu –22) tullut. Hankkeessa on mukana Mikkeli, Juva ja Puumala.
- Etsitään hankerahoitusta yhdelle uudelle kelluvalle septille (Savonlinnan seudulle)
- Vanhojen ja yhdistyksen historian kannalta tärkeiden valokuvien digitalisoinnille on hankerahoitus vuosille 2022-23.
- Tavoitteena on ylimatekunnallinen septiverkostoseelvitys-hanke Vuoksen vesistöalueella sekä Päijänteellä
- Ollaan osatoteuttajana KOORDI-Yhteistyöhankkeessa 2022-23.

2.3.Saimaa

Saimaalle vuonna 2021 saadun uuden huoltoaluksen M/S Roope-Saimaan myötä on palattu viikon mittaisiin huoltokierroksiin. M/S Roope-Saimaan kotisatama on Puumalassa. Alus huoltaa pääasiassa Puumalan, Mikkelin, Juvan, Sulkavan sekä eteläisen Saimaan retkisatamia, myös Savonlinnan alueen retkisatamien polttopuuhuolto tehdään pääasiassa Roope-Saimaalla.

Savonlinnan kotisatamasta käsin operoidaan Busterilla Savonlinnan lähialueen retkisatamien huoltotyöt. Roope-Saimaa II on vielä kesän -23 "lainassa" Pohjanlahdella.

Savonlinnan pohjoispuolisia retkisatamia (yli 40 kpl) huolletaan yksittäisten huoltohenkilöiden sekä yhteistyötahojen mm. paikallisten järvipelastajien toimesta.

On aloitettu neuvottelut saarikiinteistöille suunnatun erilliskeräyksen järjestämisestä Mikkelin ja Puumalan alueella, asia on vielä kesken.

Saimaan Virkistysalueyhdistyksen omistaman Rokansaaren virkistysalueen mökkien vuokraus- ja huoltotoimintaa jatketaan edelleen yhdistyksemme toimesta. Mökkivuokrauksiin on otettu käyttöön Johku-järjestelmä, eli varaukset ja niiden maksu tapahtuu sähköisesti.

Saimaan alueen päätavoitteet vuonna 2023

- Uuden huoltoaluksen myötä tuulleiden mahdollisuuksien ja "lisämyynnin" kartoittaminen ja tehostaminen.
- Selvitetään Pohjois-Karjalan veneilypalveluiden ja niiden kehittämistarpeiden tilannetta Joensuun ja Pielisen alueella.
- On aloitettu neuvottelut saarikiinteistöille suunnatun erilliskeräyksen järjestämisestä Mikkelin ja Puumalan alueella, asia on vielä kesken.

2.4. Pääjänne

Pääjäteellä jatketaan tiivistä yhteistyötä Pääjätteen Virkistysalueyhdistyksen kanssa, myös kunta- ja sidosryhmäyhteistyötä jatketaan ja kehitetään. Huoltoalus M/S Roopettaren kotisatama on Säynätsalossa. Alus huoltaa retkisatamia Jyväskylän ja Lahden välisellä alueella.

Pääjätteen alueen päätavoitteet vuonna 2023

- Syys–lokakuussa saarimökkiläisten on mahdollista tilata huoltoaluksilta rakennusjätteiden yms. poiskuljetusta. Noudot ovat maksullisia.
- Selvitetään mahdollisuutta järjestää romujen erilliskeräyksiä myös Etelä-Pääjäteellä.
- Säynätsalon kotisataman kehittämisessä seurataan satamapaikan kaavan valmistelua.
- Neuvotteluja toiminnan laajentamiseksi Laukaan kunnan alueelle jatketaan.

2.5. Pirkanmaa

Pirkanmaalla PSS ry ylläpitää veneilijöiden ja retkeilijöiden käyttöön tarkoitettuja kuivakäymälöitä. Alueella on myös yksi kelluva ja yksi kiinteä imutyhjennyslaitte.

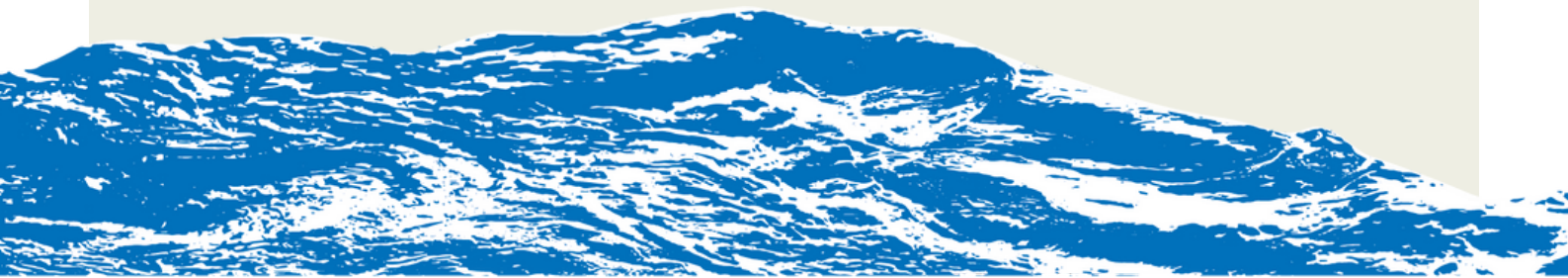
Pirkanmaan kohteita hoidetaan Roopesteri-huoltoveneellä ja alueella työskentelee osa-aikainen huoltohenkilö.

Pirkanmaan päätavoitteet vuodelle 2023

- Yhteistyötä Ekokumppaneiden kanssa jatketaan, kehitetään ja selkeytetään.
- Tiivistämme yhteistyötä veneseurojen kanssa, osallistumme aktiivisesti paikallisten veneseurojen tapahtumiin (mm. kommodorikokous, lasten leirit).
- Kuivakäymälöiden huolto jatkuu ennallaan ja melojien palveluja pyritään kehittämään.
- Lisäämme yhteistyötä lähikuntien kanssa.
- Rakennamme uuden kuivakäymälän vesilläliikkujien käyttöön (Virpisaari). Lisäksi kunnostamme vanhoja kuivakäymälöitä (mm. Keissaari).
- Toimimme neuvonantajana septikysymyksissä veneseurojen ja satamien suuntaan.

2.6. Itäinen Suomenlahti

PSS ry:llä on Itäisellä Suomenlahden toiminta-alueella neljä imutyhjennyslaitetta, joiden huollosta ja kunnossapidosta vastaa alueen huoltohenkilö. Lisäksi PSS ry huoltaa Kotkan kaupungin omistamia imutyhjennyslaitteita sekä Santion rajavartioaseman imutyhjennyslaitetta, kuivakäymälää ja jätepiستettä.

Itäisen Suomenlahden päätavoitteet vuodelle 2023

- Uusi moottori Busteriin sekä trailerin kunnostus, jotta liikennöinti sillä on mahdollista
- Kartoitamme toimintamahdollisuuksien laajentamista alueella.
- Jatkamme Kotkan kaupungin imutyhjennysasemien huoltoa.
- Teemme yhteistyötä paikallisten veneseurojen kanssa ja osallistumme Sapokan veneilytapahtumaan.
- Kehitämme yhteistyötä Metsähallituksen kanssa alueella.

3. Ympäristöprojektit

Pida Saaristo Siistinä ry tekee monipuolista projektityötä ja osallistuu eritasoisin projekteihin kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhteistyökumppaneina on muun muassa tutkimuslaitoksia, yrityksiä, yhdistyksiä ja yksityishenkilöitä.

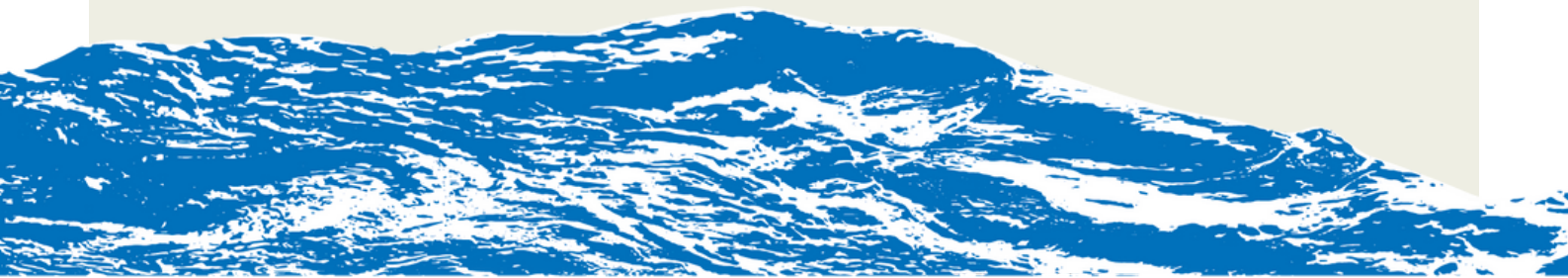
Projektit tukevat PSS ry:n tavoitteita ja strategiaa, sillä niiden avulla pyritään kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuiksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja vesillä liikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Projektien avulla on myös mahdollista pureutua yksittäisten vesistöjä koskevien ympäristöongelmien ratkaisemiseen. Viime vuosina PSS ry on pyrkinyt projektien kautta ehkäisemään vesistöjen roskaantumista, kemikalisoitumista ja rehevöitymistä. Muita painopistealueita ovat muun muassa ravinteiden kierto, kestävä vesistömatkailu, ympäristökasvatus ja vieraslajit.

Pääpaino vuonna 2022 on ollut uusien projekti-ideoiden rahoitushauissa. Viimeiset rahoituspäätökset saadaan vuoden 2022 loppuun mennessä. Lisäksi osa jo käynnissä olevista projekteista jatkuu vuonna 2023.

3.1 Käynnissä olevat projektit

3.1.1 ECO-SHIP

ECO-SHIP-projekti sai rahoituspäätöksen lokakuussa ja käynnistyi marraskuussa 2021. Hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun asti. Rahoituksen projektille myönsi Erasmus+ (KA220-YOU - Cooperation partnerships in youth). Projektin pääpartnerina toimii Gdansk Sports Centre, ja PSS ry:n lisäksi projektiin osallistuu Klaipedan yliopisto. ECO-SHIP-projektin pääideana on kouluttaa vastuullisia nuoria veneilijöitä, jotka osallistuivat projektin tarjoamaan noin parin viikon mittaiseen kurssiin purjelaivalla kesällä 2022. Projektin tukena on käytetty paljon yhdistyksen perustoiminnasta saatua tietoa vastuullisesta veneilystä.

Vuoden 2023 aikana projektin tarkoituksena on muodostaa koulutuspurjehduksista valmis konsepti ympäristökasvatustyötä varten. Kehitystyössä hyödynnetään kesän 2022 koulutuspurjehduksista saatuja kokemuksia sekä kevään 2023 aikana järjestettyjen paikallisten työpajojen tuloksia. PSS ry ei näillä näkymin lähde itse järjestämään tulevaisuudessa konseptin mukaisia purjehduksia ainakaan päävastuullisena toimijana, mutta toiveena on, että esimerkiksi Suomen Purjelaivasäätiö voisi ottaa konseptin toteutukseen, sillä heillä on vastaavantyyppisestä toiminnasta enemmän kokemusta.

3.1.2 NORDIC COASTAL CLEAN-UP

Siisti Biitsi on mukana yhteispohjoismaisessa Nordic Coastal Clean-up -projektissa (NCC). Pohjoismaista monitorointimenetelmää on tarkoitus kehittää edelleen vuonna 2023. Monitoroinnin lisäksi tarkoituksena on lisätä viestintää ja järjestää tapahtumia sekä tuttuun tapaan koostaa monitorointien tuloksista Pohjoismaainen rantaroskaraportti.

3.2 Haussa olevat tai rahoituksen vastikään saaneet projektit

3.2.1 Rantaroskamonitorointi

PSS ry on jatkanut rantojen roskaantumistutkimusta vuoden 2013 lopussa päättyneen MARLIN-projektin jälkeen samalla MARLINissa kehitetyllä seurantametodilla. Monitorointisiivousten tarkoituksena on selvittää meren roskaantumista niin, että EU:n asettama velvoite rantaroskaseurannasta toteutuu. Toteutamme seurantaa yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa. Rahoituksen seurantaan on myöntänyt ympäristöministeriö.

Monitorointisiivouksia tehdään 14 rannalla (Kalajoki, Kokkola, Utö, Björkö, Mustfinn, Mustasaaren Valassaaret, Hovirinta, Ruissalo, Raumalla kaksi rantaa, Pihlajasaari Helsingissä sekä Kotkan Lehmäsaarella kaksi rantaa) kolme kertaa vuodessa. Vuonna 2021 muutoksiin kuului uuden tutkimusrannan perustaminen Valassaarille sekä Björkön rannan korvaaminen Trunsön saarella sijaitsevalla rannalla. Björkön rakennusurakat estivät seurannan jatkumisen. Vuonna 2022 PSS ry pilotoi rantaroskamonitorointia myös Järvi-Suomessa kahdella rannalla, Päijänteellä sekä Saimaalla. Näitä aiotaan jatkaa myös vuonna 2023.

Seurannan jatko vuodelle 2022 kilpailutettiin Suomen ympäristökeskuksen taholta keväällä 2022. PSS ry voitti kilpailutuksen, mutta seuraava vuosi on jälleen epävarma.

3.2.2 NurseCoast 2.0

NurseCoast-projektin tavoitteena on vähentää turismin aiheuttamaa ravinnekuormaa rannikkoalueilla. Projektin ensimmäisessä vaiheessa (1.10.2020–31.12.2021) etsittiin vaikeasti saavutettavien kohteiden jätevesiongelmaan ratkaisua vertailemalla erilaisia jo olemassa olevia teknologioita sekä kokoamalla tiedot jo tehdyistä samantyyppisistä hankkeista. Ensimmäinen vaiheen rahoitti Interreg Baltic Sea Region (2014–2020).

Muita partnereita ovat Luonnonvarakeskus (Luke), The Bogdan Janski Bure Misie Community Foundation, Aalborg University Copenhagen Department of Architecture, Design and Media Technology ja Suomen ympäristöopisto SYKLI.

Hakemus pääprojektista jätettiin keväällä 2022 Interreg Baltic Sea Region -ohjelmaan. Projekti hyväksyttiin mukaan ohjelmaan ja alkaa keväällä 2023.

3.2.3 Re:Fish

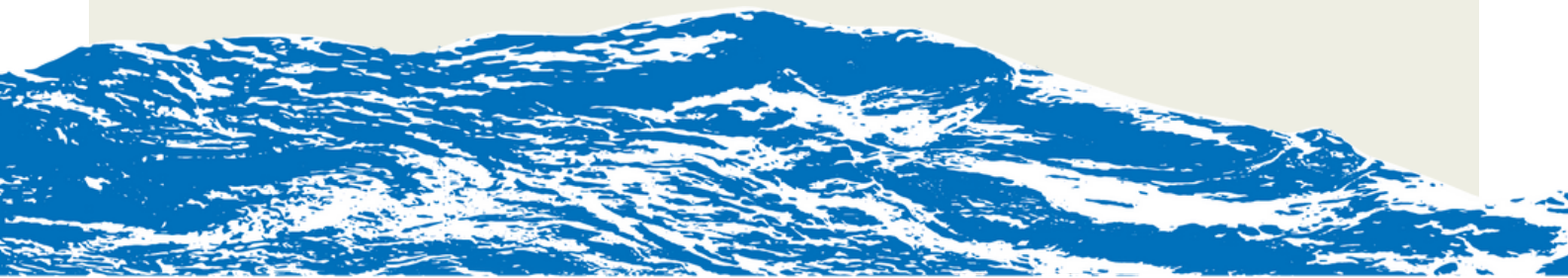
Re:Fish on vapaa-ajan kalastusroskaan keskittyvä projekti-idea, jossa kerätään paitsi haamuverkkoja, myös vieheitä ja muita kalastukseen liittyviä tarvikkeita. Projektissa luodaan verkostoja ja tutkitaan verkkojen kierrätysmahdollisuuksia partnerimaissa. Pääpartnerina toimii Håll Sverige Rent ja PSS ry:n lisäksi mukana on SYKE ja Tarton yliopisto. Hankkeelle haettiin rahoitusta Interreg Central Baltic -ohjelmasta, ja se eteni jatsoon seuraavalle hakukierrokselle. Ensimmäisen hakukierroksen 84 projektista vain 36 eteni jatsoon. Lopullinen rahoituspäätös saadaan ennen vuoden 2022 loppua.

3.2.4 UNUSLUA

UNUSLUA on projekti-idea, jolle haettiin rahoitusta Interreg Central Baltic -ohjelmasta. Projektin pääpartnerina toimii Turun Yliopiston Brahea-keskus. Muut partnerit ovat VTT sekä Ruotsin puolelta UVC sekä Ecoloop Oy. Projektin ideana on kehittää ja pilotoida kuljetettavaa jätevedenpuhdistamo. Tavoitteena on edistää muun muassa saaristoon ja veneilyyn liittyvää lietekäsittelyongelmaa. Projekti ei saanut rahoitusta ohjelman ensimmäisellä CB Interreg -kierroksella, mutta kehitystyötä jatketaan seuraavalle hakukierrokselle.

3.2.5. Myrkytön veneily

Myrkytön veneily on Turun AMK:n, Turku Business Regionin ja PSS ry:n yhteisprojekti, jonka tavoitteena on vähentää pienveneilyn Itämerelle aiheuttamaa ympäristökuormaa ja edistää ympäristöystävällistä pienveneiden huoltopalveluliiketoimintaa. Projektin fokuksessa ovat muun muassa ympäristöystävälliset veneenpohjan eliönestomenetelmät (antifouling). Hakemus jätettiin vuoden 2021 marraskuussa Varsinais-Suomen Liiton Alueiden Kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen ohjelmaan (AKKE), mutta hanke ei saanut rahoitusta. Jatkosta on keskusteltu partnereiden kanssa, ja jatkohakemus on mahdollinen vuonna 2023.

3.2.6. PlastLIFE

PlastLIFE SIP - Muovien kestävä kiertotalous -hanke edistää Suomen muovitiekartan toimeenpanoa seitsemän vuoden ajan vuodesta 2023 alkaen. SYKE:n koordinoimassa hankekonsortiossa on mukana 17 toimijaa: ympäristöministeriö, yrityksiä, yhdistyksiä, oppilaitoksia, tutkimuslaitoksia ja Helsingin kaupunki. Hanke toimii konsortion jäsenten kautta eri puolilla Suomea ja levittää tietoa, tuloksia ja hyviä käytäntöjä yhteistyössä Suomen muovitiekartaverkoston, jäsenten yhteistyöverkoston sekä kunta-, yritys- ja viestintäverkostojen, nuorisotoimijoiden, koulujen ja kansalaisjärjestöjen avulla kaikkialle Suomeen.

PSS ry:n vastuulla on toteuttaa Siisti Biitsi -ohjelmaa sekä Mahanpuruja muovista -viestintäkampanjaa osana hanketta.

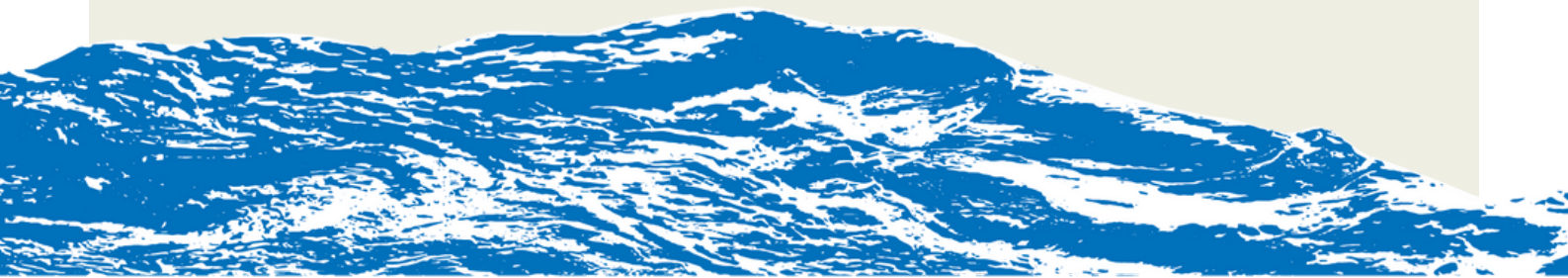
Mahanpuruja muovista -kampanjan päätavoitteena on lisätä yleistä tietoisuutta siitä, että mikään roska ei kuulu katukaivoon, sillä ne voivat kulkeutua hulevesijärjestelmää pitkin lähimpään vesistöön ja sieltä jopa kalan vatsaan. Kampanjaa toteutetaan PlastLife-hankkeen kahtena ensimmäisenä vuotena. Kampanjassa hyödynnetään samaa konseptia sekä kampanjailmettä kuin aikaisempina vuosina, eli eri kaupungeille ja kaupunkitoimijoille tarjotaan kampanjapakettia, johon kuuluvat muun muassa kaivotarrat, someohjeet sekä animaatiovideo. Kampanjaa on tarkoitus toteuttaa vähintään kymmenessä eri kaupungissa. PlastLife-projektipartneriverkoston avulla kampanjan odotetaan leviävän myös uusiin kaupunkiin. Lähtökohtaisesti kampanjaa toteutetaan perinteisesti elokuun kahtena viimeisenä viikkona, mutta osallistuvien kaupunkien mielipiteitä kuullaan tässä asiassa. Hankerahoituksen avulla materiaali- ja osallistumiskustannukset pystytään pitämään hyvin alhaisina, jolloin kaupunkien osallistumiselle on matala kynnyks.

4. Siisti Biitsi -rantojensiivoustalkoo-ohjelma

Siisti Biitsi -ohjelman tarkoituksena on siivota rantoja, lisätä tietoisuutta ja herättää kiinnostusta rantojen roskaisuustilanteeseen, kerätä tietoa rantojen roskaisuudesta ja yhdistää konkreettinen ympäristötyö hauskaan ulkoilupäivään. Siisti Biitsi on tärkeä osa PSS ry:n toimintaa, sillä siihen voivat osallistua kaikki, jotka haluavat tehdä osansa vesistöjen roskaantumisen vähentämiseksi.

Vuosi 2023 on Siisti Biitsi -ohjelman kymmenes toimintavuosi, ja näin ollen sitä pyritään viettämään näyttävästi juhluvuoden teemoilla. Vuotta varten tilataan viestintäkampanja, ja ohjelman valtakunnallista levittäytyneisyyttä pyritään korostamaan entisestään. Juhluvuoden kampanjaa tulevat viemään eteenpäin erityyppiset Siisti Biitsi -lähettiläät, joiden toivotaan johtavan esimerkillä muitakin kansalaisia rantasiivousten ja kansalaistiedekeräyksen pariin.

Siisti Biitsin digitaalisia apuvälineitä pyritään kehittämään entisestään esimerkiksi lisäämällä käyttäjälle kiinnostavia ominaisuuksia raportointisovellukseen.

Yhteistyöhankkeita jatketaan useiden merkittävien tahojen kanssa, esimerkiksi aiemmilta vuosilta tuttujen WWF:n ja SYKEN kanssa.

Sekä Siisti Biitsi että Siisti Biitsi -kummikouluohjelma ovat vuoden 2023 alussa starttaavan PlastLIFE-suurhankkeen osia ja Siisti Biitsi -toiminta tulee näkymään myös sen puitteissa.

P4.1. Siisti Biitsi -kummikouluohjelma

Siisti Biitsi lanseerasi vuonna 2020 kummikouluohjelman peruskouluille. Kummikouluohjelmassa koulut valitsevat oman siivottavan talkoorannan ja saavat käyttönsä mielenkiintoiset ja ajatuksia herättävät oppimateriaalit kaikille peruskoulun luokka-asteille.

Vuonna 2023 kummikouluohjelmaa on tarkoitus levittää entistä laajemmin sekä Järvi-Suomeen että Lappiin. Tarkoitus on kehittää oppimateriaaleja ja edistää opettajien koulutusta. Kummikouluohjelmalla on oma koordinaattorinsa, joka vastaa ohjelman levittämisestä ja kehittämisestä.

Ohjelman kehittämistä varten saadaan rahoitusta useista eri kanavista, kuten Partioaitan Ympäristöbonushausta, Ålandsbankenin Itämeriprojektilta sekä EU:n Life-ohjelmasta osana SYKEN vetämää PlastLIFE-konsortiota.

5. Roope-satamaohjelma

Roope-satamaohjelma on PSS ry:n vuonna 2010 suomalaisille venesatamille lanseeraama ympäristöohjelma. Ohjelman taustalla on PSS ry:n vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa. Roope-satamaohjelman tavoitteena on kehittää kaiken kokoisia venesatamia erityisesti ympäristönäkökulmat ja turvallisuusasiat huomioiden. Samalla ohjataan venesatamien käyttäjiä ympäristöystävälliseen toimintaan. Roope-satamaohjelma on hyväksytty yhdeksi laatujärjestelmäksi Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan.

Ohjelmassa oli vuonna 2022 mukana yhteensä 56 satamaa. Ohjelmamaksuun sisältyy satamien tarpeiden mukaan konsultointi ympäristö- ja turvallisuusasioiden kehittämisessä sekä opastuskäynnit satamiin ja Roope-lippu. Lisäksi satamat saavat diplomin ja kotisivuilleen Roope-satama-bannerin merkiksi ohjelmaan hyväksymisestä.

Vuonna 2023 yhteistyötä Roope-satamien kanssa tullaan syventämään. Myös Roope-satamien määrää pyritään kasvattamaan markkinoimalla ohjelmaa satamille sekä lisäämällä PSS ry:n omaa viestintää ohjelmasta ja siihen kuuluvista satamista. Vuonna 2023 jatketaan hyväksi havaittua tapaa tuottaa Roope-satamille sosiaalisen median sisältöä, jota satamat voivat hyödyntää omissa kanavissaan. Roope-satama-ohjelman näkyvyyttä satamissa parannetaan.

6. Viestintä ja varainhankinta

PSS ry:n viestinnän tehtävänä on tukea yhdistyksen strategian toteutumista. PSS ry:n viestintä rakentaa pitkäjänteisesti PSS ry:n brändiä ja tukee yhdistyksen työtä johdonmukaisella ja strategiaan perustuvalla viestinnällä kaikissa yhdistyksen kanavissa.

Ympäristöviestinnän avulla PSS ry välittää tietoa kestävästä vesillä liikkumisesta, vesistöjen roskaantumisen ehkäisystä ja yhdistyksen ympäristöprojekteista. Lisäksi viestintä lisää PSS ry:n tunnettua ja edistää jäsen- ja varainhankintaa. Viestintä välittää myös positiivista työnantajamielikuvaa ja vahvistaa yhdistyksen mainetta muun muassa luotettavana ja haluttuna yhteistyökumppanina.

PSS ry:n viestintä on avointa, aitoa, tasapuolista, ennakoivaa, positiivista ja rentoa. Ympäristöviestintä on ratkaisukeskeistä ja keskittyy kannustavaan ilmaisuun. Haluamme tehdä vaikuttavaa viestintää huumoria unohtamatta. Viestintä ei ole kasvotonta, vaan yhdistys tuo esiin henkilöitä ja tarinoita työn takana. Yhdistyksen visuaalinen viestintä on yhtenäistä.

PSS ry:n valtakunnallisesta viestinnän ja markkinoinnin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa viestinnän ja varainhankinnan tiimi. Tarvittaessa käytetään ulkopuolisia viestintä- ja markkinointialan toimistoja tai freelancereita. Viestintä- ja varainhankintatiimi on ajan hermolla ja kouluttautuu säännöllisesti.

Viestinnän kohderyhmiä ovat yhdistyksen jäsenet, lahjoittajat, kaikki vesilläliikkujat, satamapitäjät, veneseurat, vesistöjen tilasta kiinnostuneet kansalaiset, yhteistyökumppanit ja muut sidosryhmät, kuten viranomaiset, projektipartnerit, kuntien edustajat, muut Itämeri- ja ympäristöjärjestöt, ympäristökasvatusta tekevät tahot, poliittiset päättäjät ja lehdistö.

PSS ry:n viestintä on kaksikielistä, lähes kaikki materiaalit tuotetaan suomeksi ja ruotsiksi.

Vuoden 2023 päätavoitteemme:

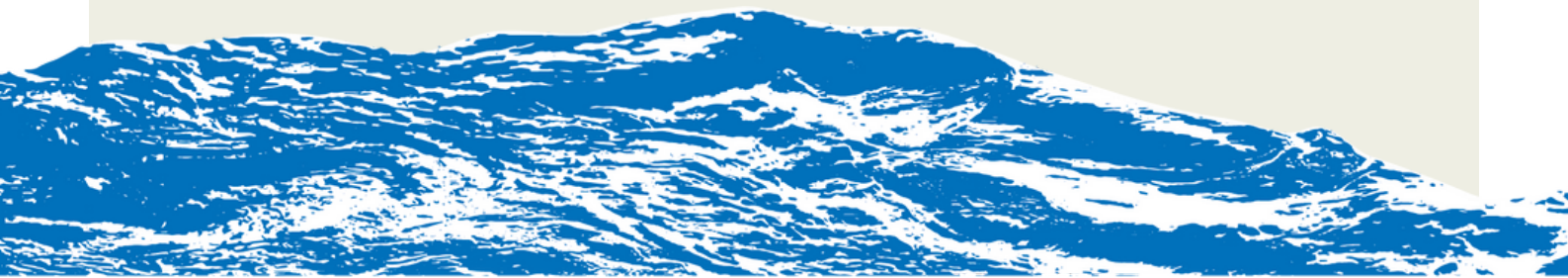
- Kehitetään ja kohdennetaan viestintää jäsenillemme ja muille tukijoillemme
- Toimenpiteet: vuonna 2022 käyttöön otetun uuden CRM-järjestelmän kautta toteutamme entistä suunnitelmallisempaa ja kohdennetumpaa viestintää, jäsenvastaava on jäsenten tavoitettavissa ja kehittää jäsenviestintää yhdessä viestintätiimin kanssa, yhdistyksen verkkosivut uudistetaan ja somestrategiaa kirkastetaan.
- Nuorisojäsenyyden lanseeraus ja nuorten tavoittaminen
- Toimenpiteet: loppuvuonna 2022 käyttöön otetun nuorisojäsenkategorian kautta tarjotaan kasvavalle nuorten jäsenten joukolle räätälöity konsepti. Konseptia sekä nuorisojäsenyyden markkinointia kehitetään yhdessä vuonna 2022 aloittaneen Kuutti-ryhmän kanssa, joka koostuu tällä hetkellä kuudesta nuoresta vesilläliikkujasta. Lapsille ja nuorille suunnattua ympäristökasvatusmateriaalia lisätään ja kehitetään yhdessä Siisti Biitsi -kummikoulukoordinaattorin kanssa.
- PSS ry:n tunnettuuden lisääminen erityisesti Ahvenanmaalla ja Järvi-Suomessa
- Toimenpiteet: uuden jäsenhankintakampanjan lanseeraus, alueviestinnän lisääminen, Roope-kartan markkinointi, yhteistyöt vaikuttajien kanssa, veneseurayhteistyö ja yhteistyö paikallisten matkailuorganisaatioiden kanssa sekä osallistuminen paikallisiin tapahtumiin ja kymmenvuotisen Siisti Biitsi -ohjelman juhlistaminen ja siivousten järjestäminen alueilla.
- Tehoja varainhankintaan
- Edistetään varainhankintaa ja vaikuttamistyötä erityisesti Pohjanlahden alueella uuden huoltoaluksen rahoituksen keräämiseksi. Tehostetaan yksityislahjoitusten määrää uusien saavutettavien verkkosivujen ja kuukausilahjoituskampanjoiden myötä.
- Vahvistamme PSS ry:n asemaa maamme johtavana kestävästä vesistömatkailun asiantuntijana, mahdollistajana ja kehittäjänä
- Toimenpiteet: annamme asiantuntijoidemme äänelle entistä enemmän tilaa viestinnässämme, osallistumme muun muassa Yhdyskuntatekniikka-messuille asiantuntijakärjellä, koulutamme asiantuntijamme viestimään ja keskustelemaan sosiaalisessa mediassa ja osallistamme asiantuntijoitamme viestinnän vuosikellon suunnitteluun.

Pida Saaristo Siistinä ry:n lehti Roope

Sähköisen viestinnän rinnalla jatkaa yhdistyksen tuttu ja tykätty Roope-lehti. Se ilmestyy vuonna 2023 keväällä suomen- ja ruotsinkielisinä versioina. Lehden taitosta vastaa Pauhaus Oy ja sisältö tuotetaan PSS ry:n viestintätiimissä. Roopessa tuodaan esille PSS ry:n työtä ja ajankohtaisia ympäristöasioita positiivisessa hengessä. Lisäksi lehdessä julkaistaan muun muassa mielenkiintoisia henkilöhaastatteluja ja ympäristöaiheisia artikkeleita esimerkiksi vesistöjen tilasta. Roope-lehti vahvistaa PSS ry:n brändiä ja sitouttaa "roopelaisia": jäseniämme, lahjoittajia ja yhteistyökumppaneita.

Mediaviestintä

PSS ry pyrkii saamaan konkreettisella toiminnalla ja projekteilla myönteistä näkyvyyttä mediassa. Lähetämme lehdistötiedotteita ja järjestämme lehdistötapaamisia tarpeen mukaan.

Tapahtumat

Yhdistys osallistuu erilaisiin tapahtumiin yhteiskunnallisen tilanteen sen salliessa.

Tapahtumat ja messut ovat tärkeä osa yhdistyksen toimintaa.

Mahdollisia vuoden 2023 tapahtumia:

- Vene 23 Båt -messut helmikuussa
- Yhdyskuntatekniikka-messut Jyväskylässä toukokuussa
- Kuopion Kallavesj -näyttely
- PSS ry:n vuosittainen Satamat ja ympäristö -seminaari järjestetään keväällä webinaarina ja siihen pyritään lisäämään satamavierailu tai vastaava tapaaminen.
- Veneilijöiden ja vesillä liikkujien peräkonttikirppis Rompetori-tapahtumapäivä keväällä Savonlinnassa/Puumalassa ja syksyllä Säynätsalossa.
- Kesärauha- ja Ruisrock-festivaalit Turussa (Siisti Biitsi -yhteistyötä)
- Helsingin Uiva venenäyttely elokuussa
- Siisti Biitsi -talkootapahtumia niin meren rannikolla, sisävesillä kuin Ahvenanmaallakin
- Osallistutaan koko toiminta-alueella erilaisiin veneily- ja kesätapahtumiin kuten Pax Navis, Päijännepurjehdus, Yhdessä vesille, Valojen yö, Lappeenrannan muistojen Suur-Saimaa -ajot. Myös huoltoalukset miehistöineen osallistuvat osaan tapahtumista huoltotöiden salliessa.
- Roskienkeruuvene Roska-Roope liikkuu eri kesätapahtumissa

Digitaalinen viestintä ja sosiaalinen media

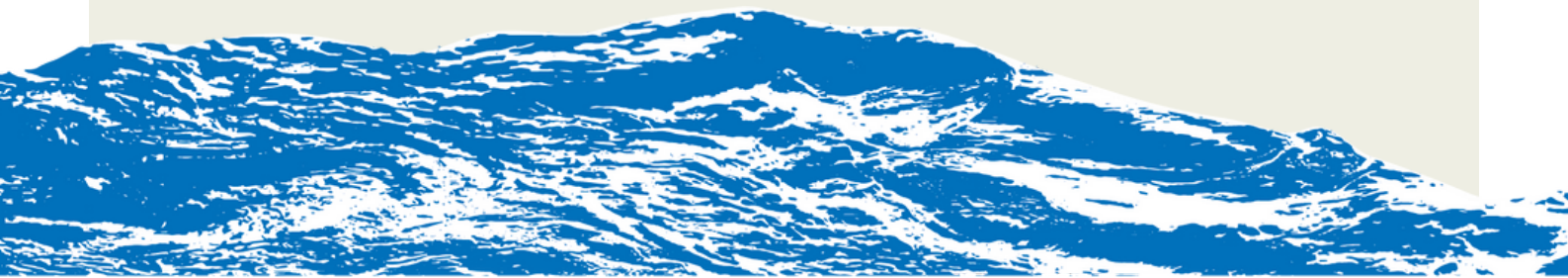
PSS ry:n digitaalisen viestinnän kanavia ovat nettisivut, mobiilisovelluksen tavoin toimiva Roope-palvelukartta ja sähköinen uutiskirje.

Sosiaalisen median kanavia ovat Facebook, Instagram, Twitter, YouTube sekä vuonna 2022 perustettu LinkedIn-tili. Lisäksi Siisti Biitsi -ohjelmalla on omat nettisivunsa ja sosiaalisen median kanavansa sekä Siisti Biitsi -mobiilisovellus kerättyjen rantaroskien raportoimiseen.

PSS ry:n verkkosivut uudistetaan veneilykauden 2023 alkuun mennessä.

Sisäinen viestintä

Toteutamme yhdistyksen sisäistä viestintää säännöllisten henkilökuntapalavareiden, aluetapaamisten, syystapaamisen, Teams-sovelluksen ja viikoittaisten raportointien avulla.

7. Yritysyhteistyö

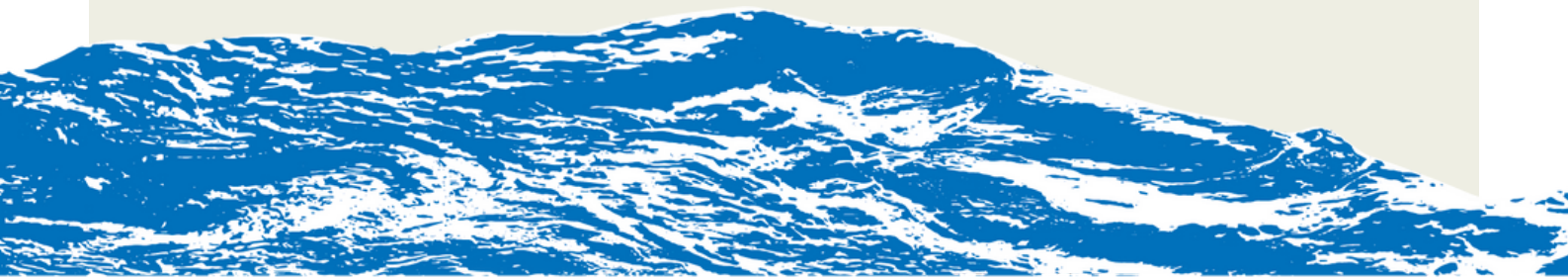
Yritysyhteistyö on tärkeä osa PSS ry:n toimintaa, näkyvyyttä ja taloutta. Sen avulla yhdistys kehittää palveluitaan sekä sitouttaa ja aktivoi sidosryhmiään entistä laajemmin vesiympäristön suojeluun ja tekoihin puhtaampien vesistöjen puolesta.

PSS ry:n tavoitteena on sitouttaa nykyiset kumppanit luomalla yritysyhteistyön konsepteja, joiden kautta tarjotaan keinoja tavoittaa yhteisiä kohderyhmiä yhteisellä viestillä, saadaan yrityksen henkilökunta mukaan yhteistyöhön ja voidaan auttaa yritystä toteuttamaan yhteiskuntavastuullisuutta. Lisäksi tehostetaan yrityksille suunnattua ja vaikuttavaa ympäristöviestintää. Tavoitteena on solmia uusia pitkäaikaisia, strategisia kumppanuuksia sopivien yhteistyötahojen kanssa ja lisätä kannatusyritysten määrää.

Yritysyhteistyöstä vastaavat toiminnanjohtaja ja varainhankintapäällikkö.

8. Vaikuttavat verkostot

- PSS ry on jäsenenä Vastuullinen lahjoittaminen ry:ssä, ja PSS ry:n toiminnanjohtaja Aija Kaski on puheenjohtaja Vala ry:n hallituksessa vuonna 2022.
- PSS ry:n toiminnanjohtaja on edustajana Nordiska Ministerrådetin kansalaisjärjestöverkostossa edistämässä ja kehittämässä kansalaisjärjestöjen ja Nordiska Ministerrådetin yhteistyötä ja esimerkiksi rahoitusmahdollisuuksia.
- PSS ry on mukana nelikantayhteistyössä Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n, Suomen Meripelastusseuran ja Finnboat ry:n kanssa.
- PSS ry on jäsen Finnboat ry:ssä.
- PSS ry:n edustajat kuuluvat vuonna 2022 Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n Viestintä- ja markkinointitoimikuntaan, Ympäristökomiteaan sekä Satamakomiteaan.
- PSS ry on mukana Clean Europe -verkostossa, ja osallistui dokumentin Suositus strategiaksi roskaantumisen ehkäisemiseen tekemiseen
- PSS ry on Jätehuoltoyhdistys ry:n jäsen.
- PSS ry on mukana Helsingin kaupungin roskaantumisen hillinnän työryhmässä.
- PSS ry:n edustaja kuuluu Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) järjestöjaostoon.
- PSS ry:n edustaja kuuluu HELCOMin Marine Litter Expert Network -ryhmään.
- PSS ry:n edustaja kuuluu Euroopan komission Technical Group on Marine Litter -ryhmään.
- PSS ry:n edustajat ovat mukana Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän työskentelyssä.
- PSS ry:n edustaja on mukana Uudenmaan ELY-keskuksen Rannikkovesien kunnostusryhmässä.
- PSS ry:n edustaja on mukana Traficommin vetämässä Veneilyverkosto-ryhmittymässä.

- PSS ry:n edustaja on Lounais-Suomen jätehuollon lieteprojektin ohjausryhmässä.
- PSS ry:llä asiantuntijaedustaja Saimaan Virkistysalueyhdistys ry:ssä.
- PSS ry on ollut mukana Merenhoidon toimenpideohjelman luonnostelussa.
- PSS ry on antanut lausunnot Merenkulun ympäristönsuojelulaista ja EU:n alusjätedirektiivistä.
- PSS ry:n edustaja on jäsenenä Eteläinen jätehuollon yhteistyöryhmässä
- PSS ry:n edustaja Itä-Suomen alueellisessa jätehuollon yhteistyöryhmässä
- PSS ry:n edustaja on mukana Närpiön saariston Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaa laativassa ohjausryhmässä
- PSS ry:n on mukana Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toiminnassa

